

EKO KROG društvo za naravovarstvo in okoljevarstvo, Ravenska vas 3, 1410 Zagorje ob Savi
davčna številka: 98997661, matična št.: 1050907, št. poslov. računa: 0233 8025 4927 830
tel. +386 31 665 779 ali +386 41 657 203, e-mail: eko.krog@gmail.com, splet: www.ekokrog.org

Prejme:

Predsednik vlade, gospod Borut Pahor
Vlada RS
Gregorčičeva 20 – 25
1000 Ljubljana

Zagorje, 27. 4. 2011

Spoštovani gospod predsednik!

V Zasavju smo z zaskrbljenostjo spremljali vaše srečanje s predsednikom EBRD g. Thomasom Mirowom v Londonu. Malce nas je pomirila novica, da vas je g. Mirow pozval, da poiščete rešitev, ki bo zadovoljila tako prebivalce Zasavja kot tudi Lafarge Cement. Prebivalci Zasavja smo se že nedvoumno opredelili, da je za nas edina(!) sprejemljiva opcija, da Lafarge Cement proizvaja cement brez sosežiga nevarnih odpadkov! Na drugi strani pa Lafarge Cement trdi, da brez sežiganja nevarnih odpadkov ne bo konkurenčen ostalim cementarnam (ki v večini prav tako sežigajo odpadke), zato vladi Republike Slovenije predlagamo naslednjo rešitev tega problema, ki bo zadovoljil obe strani:

PREDLOG VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE...

naj v prihodnjih razpisih za gradbene projekte financirane iz proračuna RS zahteva uporabo izključno okolju prijaznega cementa, torej cementa proizvedenega v pečeh, ki ne sežigajo odpadkov.

Menimo, da je za državni proračun in davkoplačevalce vseeno bolje, da država plača več za cement pri javnih gradnjah, kot da se dodatno obremenjuje zdravstvena blagajna. Predvsem pa s takšno odločitvijo prepreči marsikatero obolenje in osebno travmo državljanov. Prepričani smo, da so naši predlogi razumni, saj ponujamo zaenkrat edino in relativno nebolečo rešitev problema, ki bi zadovoljil obe strani - tako Zasavce kot Lafarge cement.

Na ta način bo vlada pomagala Lafarge Cementu, da preide na okolju sprejemljivejša goriva, ohrani 120 delovnih mest in ohrani rentabilnost, prebivalcem Zasavja pa omogočila človeku dostojnejše življenje brez strahu za svoje zdravje in zdravje svojih otrok.

V zadnjem času Lafarge preko svojih lobistov razlaga, da trboveljska cementarna izpolnjuje vse okoljske zahteve in deluje po smernicah BAT (best available technology). To ni res! Sodobne evropske cementarne svoje emisije brez težav ohranjajo globoko pod predpisanimi mejnimi vrednostmi emisij snovi v zrak. V primeru Lafarge Cementa Trbovlje pa temu ni tako. Še več, kot lahko vidite na priloženi tabeli, je ARSO posebej za Lafarge Cement celo prilagodil vrednosti TOC (skupnih organskih snovi) kar na 20-krat višjo vrednost! Kot razlog navajajo, da gre za povečano vsebnost organskih snovi v surovini in ne v energentu (v kar sicer močno dvomimo, saj je Lafarge Cement v preteklosti to nelogičnost v zakonu že večkrat izrabljal in zasavski apnenec krivil tudi za povečane količine žvepla in celo benzena. Sicer pa za Zasavce ni razlike ali strupi, ki jih dihajo prihajajo iz surovine ali iz kuriva). To ni združljivo s smernicami BAT in direktivo o sežiganju odpadkov WID /EK 2000. (BREF, May 2010, stran 180), ki pravi, da je v primeru povečanih vrednosti organskih snovi v surovini pač potrebno zamenjati surovino!

Najbolj pa se Zasavci bojimo povečanih vrednosti težkih kovin, dioksinov in furanov (slednji so sploh najhujši strupi, kar jih je izdelal človek), ki nastajajo pri sežiganju odpadkov kot so gume, plastika, odpadna industrijska olja... To so snovi, ki se počasi kopičijo v okolju in v živih organizmih, dokler jih ni toliko, da povzročijo katastrofo. Pri količini dovoljenih izpustov, ki jih je ARSO dovolil Lafarge Cementu sploh ni vprašanje ali bo do okoljske katastrofe dejansko prišlo - vprašanje je zgolj kdaj se bo to zgodilo! Naj vas spomnimo, da je Slovenija podpisnica Stockholmske konvencije (Ur. list RS št. 32/2004), ki državo obvezuje k zmanjšanju nenačrtno proizvedenih soproductov pri termičnih procesih – dioksinov in furanov, HCB, PCB, PCT... Stockholmska konvencija prepoznava sežigalnice in cementarne, kjer se sosežigajo odpadki, kot glavni vir teh snovi. Slovenija je pogodbo ratificirala 4. maja 2004. Za izvrševanje uredbe sta pristojna Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za okolje in prostor.

Sprenevedanje o nevarnosti sežiganja odpadkov zelo spominja na še vedno perečo zgodbo z azbestom. Kljub temu, da so bili znanstveni dokazi o povezavi med azbestom ter hudimi pljučnimi boleznimi (azbestozo) znani že v prvi polovici 20. stoletja je vendarle „zaradi strateških interesov“ trajalo skoraj 100 let, da so azbest dokončno prepovedali. 100 let sprenevedanja in brezobzirnega bogatenja na račun zdravja ljudi! Posledice so znane. Značilno pri azbestni zgodbi je, da zanjo ni nihče odgovarjal zato bomo napeli vse sile, da pri sežiganju odpadkov ne bo tako! Kot pri azbestu so prav tako že dolgo znani vplivi težkih kovin, dioksinov in furanov na okolje in zdravje ljudi. Po stotinah dopisov, ki smo jih v Eko krogu v zadnjih sedmih letih naslovili na ustrezne organe, se nihče ne more sprenevedati, da ni vedel, kako hude so lahko posledice sežiganja nevarnih odpadkov. Če odgovorni teh znanj niso pridobili skozi (splošno) izobrazbo, potem smo jim to večkrat razložili mi. Nihče se ne bo mogel izgovarjati, da ni vedel! V primeru, da se sežiganje odpadkov v Zasavju ne konča, bomo odslej vlagali svoje napore predvsem v to, da bodo *konkretni ljudje(!)*, ki se skrivajo za uradnimi inštitucijami in nazivi, skrbijo pa jih predvsem lastni interesi, za svoja dejanja sodno odgovarjali.

Spoštovani gospod predsednik, sodobna Slovenija je dobesedno zgrajena na zasavskem premogu in energiji! Sedaj, ko premoga zmanjkuje, smo upali, da nam bo država začela vračati vsaj del tega, kar je Zasavju desetletja jemala. Namesto tega, pa ste nam (kot v posmeh preteklim zasavskim generacijam, ki so svoje zdravje in energijo vložile v razvoj Slovenije v upanju, da s tem gradijo lepšo prihodnost tudi svojim potomcem), dodelili vlogo smetišča in kurilnice nevarnih odpadkov. Umazana industrija bi v te kraje pritegnila še več okoljsko sporne industrije, okolju prijaznejše dejavnosti pa se bodo Zasavja v širokem krogu izogibale. Zasavje bi bilo tako obsojeno na agonijo in životarjenje ter še večji beg možganov. Zasavcem postaja vse bolj jasno, da od države, ne moremo pričakovati nikakšnih nagrad ali bonitet. Zahtevamo pa možnost, da se prebivalci Zasavja sami odločimo, kakšno prihodnost hočemo zase in za svoje otroke. Hočemo čistejše okolje, ki bo temelj za investicije v trajnostni razvoj in s tem možnost novega zagona in razcveta Zasavja.

Obenem prepoved sežiganja odpadkov v cementarni dojemamo kot razvojno priložnost za Slovenijo in Evropo. Izkušnje kažejo, da problema odpadkov ne moremo reševati na koncu, to je na deponijah in v sežigalnicah. Problem odpadkov se lahko dolgoročno rešuje izključno na začetku- torej tako, da se proizvaja manj odpadkov. V ekološko bolj osveščenih državah (npr. Nova Zelandija) so že desetletja ponosni, da so t.i. „družba brez odpadkov“ (Zero Waste Society). **Te države namreč z zakoni obvezujejo** proizvajalce, da že med načrtovanjem potencialnega odpadka natančno predvidijo, kaj se bo z njim po uporabi zgodilo; če je le mogoče se ga ponovno uporabi (npr. povratna embalaža) ostalo pa se predela oz. reciklira. Si predstavljate kakšen ekonomski in ustvarjalni zagon in koliko inovacij in ustvarjalne energije (ki jo v Sloveniji nedvomno premoremo) bi sprožila takšna trajnostna usmeritev Slovenije? „Družba brez odpadkov“ bo slejkoprej postala nuja - če ne prej, pa potem, ko bomo končno dojeli, da naravni viri niso neizčrpni (upajmo, da ne prepozno). Od nas pa je odvisno ali bomo v Evropi eni od zastavonoš tega gibanja ali pa bomo spet capljali za ostalimi državami in „lovili vlake“.

S spoštovanjem:

Uroš Macerl
predsednik društva Eko Krog

Primerjalna tabela:

	splošna uredba *	Cementarna brez sosežiga **	Cementarna s sosežigom ***	Cementarna s sosežigom Lafarge cement ****	sežigalnice ***
SO ₂	350mg/m ³	350mg/m ³	50mg/m ³	50mg/m ³	50mg/m ³
NO _x	500mg/m ³	500mg/m ³	800mg/m ³	800mg/m ³	200mg/m ³
TOC	50mg/m ³	(ni navedena, zato velja splošna uredba*)	10mg/m ³	200mg/m ³	10mg/m ³
PM ₁₀	20mg/m ³	20mg/m ³	30 mg/m ³	30 mg/m ³	10mg/m ³
Benzen	1mg/m ³	5mg/m ³	5mg/m ³	5mg/m ³	1mg/m ³
Dioksini in furani	0,1 ng/m ³	0,1ng/m ³	0,1 ng/m ³	0,1ng/m ³	0,1 ng/m ³

*Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (UI RS, št. 31/2007):

<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200731&stevilka=1697>

** Uredba o emisiji snovi v zrak iz naprav za proizvodnjo cementa (UI RS, št. 34/2007):

<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200734&stevilka=1844>

***Uredba o spremembah Uredbe o emisiji snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov in pri sosežigu odpadkov UL št. 76, 1. 10. 2010

<http://www.uradni-list.si/1/content?id=100071&part=&highlight=se%C5%BEigalnic>

***Uredba o spremembi uredbe o emisiji snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov in pri sosežigu odpadkov UL št. 84, 3. 10. 2002

<http://www.uradni-list.si/1/content?id=38637&part=&highlight=se%C5%BEigalnic>

***Uredba o spremembah in dopolnitvi uredbe o emisiji snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov in pri sosežigu odpadkov, UL št. 56, 28. 6. 2002

<http://www.uradni-list.si/1/content?id=37210&part=&highlight=se%C5%BEigalnic>

***Uredba o emisiji snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov in pri sosežigu odpadkov, UL št. 50, 15. 6. 2001

<http://www.uradni-list.si/1/content?id=31835&part=&highlight=se%C5%BEigalnic>

****OKOLJEVARSTVENO DOVOLJENJE LC z dne, 8.4.2010, stran 6

http://www.ekokrog.org/wp-content/uploads/2009/04/okoljevarstveno_dovoljenje_1.pdf